

at betragte mere som et Arbejde for lærde Profesorer end for Statsmænd. Jeg troer altsaa, at det ikke har været muligt at fjerne de gottorpffe Prætenfioner under de Forhandlinger, som have fundet Sted i Warschau, og som have forberedt Londontractaten; jeg troer endog, at man maa finde det meget heldigt, at man dog har erklæret, at man ikke kjendte disse gottorpffe Prætenfioner og har ladet dem staae ved det Værd, de havde. Jeg troer, at det er Alt, hvad man med Billighed kan ønske, jeg troer tillige, at det er klogt handlet; om det forøvrigt vil føre til noget Resultat, veed jeg ikke. Man har vel sagt, at der skulde have været taget en udtryffelg Reservation med Hensyn til de danske Prætenfioner, men det troer jeg ikke behøvedes, thi den Prætendent, Danmark havde opstillet, fik jo Alt, og der er altsaa ikke Spørgsmaal om Andet, end at afgjøre, om Sagen skal udjævnes paa den Maade, som Art. 2 i Londontractaten bestemmer med Hensyn til den Adkomst, som en Prætendent af det gottorpffe Huus kan have. Det er oftere udtalt, at det var godt, om der i den 2den Art. i Londontractaten var bleven sat en nærmere Bestemmelse, som fuldkomment sikrede den Fortolkning, man troer at burde anvende, men det er Noget, som vist meget vanskeligt vil kunne skee nu, efter at Sagen er afluttet, saavel fra Ruslands som de øvrige Magters Side, der jo have behandlet os med den største Forsømmenighed og uidentvilt troe at have tilveiebragt et Resultat, hvormed Danmark i højeste Grad maatte have Grund til at være tilfreds. — Der er fremdeles blevet fremsat den Indvending, at Rigsdagen ikke kunde tage nogen Beslutning angaaende den omhandlede Gjenstand uden først at forandre Grundlovens § 15, som siger, at, naar Thronen bliver ledig, skal den besættes ved Valg, hvormod saadant Valg ikke kunde finde Sted efter Londontractatens Art. 2. Men jeg skal herved bemærke, at Art. 15 hører blandt de flere Artikler i Grundloven, som nødvendigvis maae lide væsentlig Forandring paa Grund af den Statsordning, som er begrundet i den Kongelige Kundgjørelse af 28de Januar 1852. Det kan dog umulig gaae an, at Rigsdagen for det egentlige Danmark

tager Dispositioner, som angaae hele Staten. Hvad angaaer Arvesølgen, da har jo Rigsdagen sin Medvirkning til den, som er hjemlet den i Grundlovens § 4, men efter denne kan Rigsdagen ikke gaae videre end at vedtage Forslag for det egentlige Danmarks Bedkommende, men derimod ikke Forslag, som tillige omfatte Holsteen og Monarchiets øvrige Dele.

Jeg skal endnu blot gjøre et Par Bemærkninger med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvad Følgen vil blive af, at Rigsdagen ikke vil sætte Kongen istand til at kunne gennemføre den omhandlede Arvesølge. Der er to konstitutionelle Udveie for Kongen: enten at affædige Ministeriet, eller atter at opløse Rigsdagen. Begge disse Midler ere konstitutionelle, det kan man ikke nægte; men, spørger man, hvilket der rimeligst vil blive brugt, da troer jeg, at det er aldeles upractisk, at ville affædige Ministeriet; thi jeg troer ikke, det er muligt at danne noget Ministerium, som endogsaa en ganske kort Tid kunde vedblive, naar det nærværende Ministerium maatte trække sig tilbage, fordi nærværende Sag faldt. Dette Middel troer jeg altsaa er aldeles inpracticabelt. Hvad det andet Middel angaaer, da nægter jeg ikke, at det vilde have noget Uhyggeligt ved sig, om man endnu engang skulde forsøge en Oplosning af Rigsdagen. En indsigtsfuld Folkethingsmand (Monrad) har sagt, at dette vilde være en Misbrug af Kongens Myndighed. Jeg tilstaaer, at det er Noget, som meget ugerne maatte skee; men, naar man staaer imellem to Alternativer, hvoraf det ene er aldeles upractisk og det andet dog er et Forsøg, som man jo altid vilde kunne see, hvorvidt det vilde strande eller lykkes, da vilde jeg ikke finde det aldeles urimeligt, at man tog sin Tilflugt til dette. Det er forresten ikke min Sag og ikke Rigsdagens Sag at afgjøre, hvad Kongen vilde gjøre i dette Tilfælde; men dersom man vil stille sig for Die, hvad der saaledes kunde blive Følgen af, at Forslaget ikke blev antaget, vilde en Oplosning af Rigsdagen idetmindste have noksaa megen Rimelighed for sig som et Ministerkifte. Naar man har talt Meget om, at man ikke skulde bøie sig for Ministeriet, da skulde jeg, dersom det blot gjaldt om det nærværende Ministeriums Interesse, ikke gjøre No-